

Sosiaali- ja terveysministeriö
kirjaamo@stm.fi

STM114:00/2015

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi sairausvakuutuslain, lääkelain 57 b ja 102 §:n sekä terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain 22 ja 23 §:n muuttamisesta sekä kokonaisuuteen liittyvien asetusten muuttamisesta

Lausuttavassa esitysluonnoksessa on kyse pääministeri Sipilän hallitusohjelman mukaisen säästötavoitteen toteuttamisesta lääkemennoissa. Esityksellä täydennettäisiin jo 2016 aloitettuja lääkekorvaussäästöjä 134 miljoonalla eurolla siten, että hallitusohjelmassa vaaditut yhteensä 150 miljoonan euron lääkekorvaussäästöt vuodesta 2017 lukien saavutetaan.

Säästöt ehdotetaan toteutettavaksi keinoin, joilla edistettäisiin lääkeyritysten välistä hintakilpailua, vähennettäisiin lääkettä, edistettäisiin rationaalista lääkehoitoa sekä tarkistettaisiin erityiskorvausjärjestelmää. Lisäksi Suomessa ehdotetaan otettavaksi käyttöön uusi riskinjakomenetelmä edistämään uusien ja innovatiivisten lääkkeiden markkinoille tuloa. Esitys liittyy valtion vuoden 2017 talousarvioesitykseen.

Samanaikaisesti valmistellaan hallituksen esitystä apteekkien tiloissa toimivien yritysten toimintaa rajoittavaksi sääntelyksi, joka toteutuessaan siirtäisi apteekissa tapahtuvan myynnin tuottoja verotettavaksi progressiivisesti. Tämä nostaisi verokertymää. Lisäys otettaisiin huomioon lääkesäästöjä toteuttavana toimenpiteenä.

Suomen Yrittäjät (SY) esittää otsikkoasiasta lausuntonaan seuraavaa:

Lausunto

Suomen Yrittäjät pitää tärkeänä valtiontalouden tasapainottamista. Esitysluonnos osaltaan tukee tavoitetta, minkä vuoksi ymmärrämme säästöesityksen tarpeellisuuden. Valtion talousarvioesityksessä vuodelle 2017 ei kiinnitetä riittävästi huomioita tekijöihin, joiden varassa Suomen pidemmän aikavälin kasvu on. Valtiontalouden tasapainottamisessa pääpainon tulee olla menosäästöissä, mitä tämä uudistus toteuttaa. Leikkaukset kohdistuvat erityisesti diabetespotilaisiin.

Tasapainottamistoimet eivät yksin riitä kääntämään valtion velan BKT-suhdetta laskuun. Lisäsäästöjä tarvitaan, mutta tärkeimmässä roolissa

ovat rakenteelliset uudistukset. Kun yritystoiminta ja työnteko on kannustavaa, kasvavat verokertymätkin.

Lääkemenojen kasvu on merkittävältä osin seurausta siitä sinänsä myönteisestä ilmiöstä, että uusia lääkkeitä on tullut korvattavuuden piiriin torjumaan uusia sairauksia. Tämä on osaltaan vähentänyt sairaalahoidon tarvetta. Samalla lääkekorvauksia saavien henkilöiden lukumäärä on kasvanut. Suunnitellut leikkaukset lääkekorvauksiin vaikuttavat apteekkialan yrityksiin heikentämällä niiden kannattavuutta yhdessä ajallisesti samassa aikataulussa valmistelussa olevalla sivuyhtiöiden kiellolla apteekkien kanssa samoissa liiketiloissa. Toisaalta kannattavuuden heikkenemistä kompensoi budjettiesitykseen sisältyvä yrittäjävähennys verotuksessa.

Myönteistä hintakilpailun toteuttamista on toteutettu aiemmin vuonna 2003 sääntelemällä lääkevaihdot edullisempiin valmisteisiin apteekkeissa. Kilpailun lisäämisellä on aiemmin saavutettu säästöjä yhteiskunnalle. Fimean ja Kelan tutkijoiden mukaan 2000-luvulla tehtyjen erilaisten säästötoimien vaikutukset olivat toivotun mukaisia: Kun 1998-2002 avohoidossa käytettyjen reseptilääkkeiden vuotuinen elinkustannusindeksillä deflatoitu reaalin kustannuskasvu oli keskimäärin 9,0 %, oli se vuosina 2003-2011 alentunut 0,7 %:iin (Suomen lääketilastot 1998-2011, Tilastokeskus 2013).¹

Esitysluonnoksen keinot säästöjen toteuttamiseksi ovat SY:n mielestä taroituksenmukaisia esitysluonnoksen tavoitteisiin nähden.

Suomen Yrittäjät

Mikael Pentikäinen
toimitusjohtaja

Satu Grekin
kilpailuasioden päällikkö

¹ http://sic.fimea.fi/1_2013/laakkeiden_hintojen_ja_kustannusten_kehitys